UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Homilia III. in istud: Numquid solitudo factus sum domui Israel, vel terra desolata, &c. Interprete Balthasare Corderio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-79842

Visual Library

A ταναλίσκον τοῖς ἁμαρτωλοῖς, φῶς τοῖς δικαίοις καὶ ἁγίοις· καὶ μακάριος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. ὁ τηρήσας τὸ βάπτισμα τοῦ ἁγίου πνεύματος· τίς ἐστιν ὁ ἐν ἑτέρᾳ σωζόμενος ἀναστάσει, ὁ δεόμενος βαπτίσματος, ὅταν ἔλθῃ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν δοκιμάζῃ, καὶ εὕρῃ τὸ πῦρ ἐκεῖνο ξύλα, χόρτον, καὶ καλάμην, ὥστε αὐτὰ κατακαῦσαι· διὰ τοῦτο τούτων λεγομένων, ὅση δύναμις συναγαγόντες τοὺς λόγους τοὺς τῶν γραφῶν, εἰς τὴν καρδίαν ἀποτιθέμεθα αὐτούς, καὶ κατ' αὐτοὺς πειραθῶμεν ζῆν. B ἵνα δυνηθῶμεν πρὸ τῆς ἐξόδου καθαροὶ γενέσθαι, καὶ ἑτοιμάσοντες εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα ἡμῶν ἐξελθόντες ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀγαθοῖς παραληφθῆναι, καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωθῆναι, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων, ἀμήν.

A ſanctis, & *Beatus qui habet partem in reſurrectione prima.* Si quis ſervaverit lavacrum Spiritus ſancti, iſte in reſurrectionis primæ parte communicat. Si quis vero in ſecunda reſurrectione ſervatur, iſte peccator eſt, qui ignis indiget Baptiſmo, qui combuſtione purgatur, ut quidquid habuerit lignorum, fœni, & ſtipulæ, ignis conſumat. Quamobrem cum talia poſt mortem nobis reſidere videamus, Scripturas diligenter ſimul recitantes, reponamus eas in cordibus noſtris, & juxta earum vivere præcepta nitamur, ut ante exceſſionis diem, ſi fieri B poteſt, peccatorum ſordibus emundati cum Sanctis valeamus aſſumi, in Chriſto Jeſu, cui eſt gloria & imperium in ſæcula ſæculorum, Amen.

ΟΜΙΛΙΑ γ΄.

εἰς τό.

Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, ἢ γῆ κεχερσωμένη, καὶ τὰ ἑξῆς·

HOMILIA III.

in iſtud:

Numquid ſolitudo factus ſum domui Iſrael, vel terra deſolata, &c. Ier. 2. 31.

Interprete BALTHASARE CORDERIO.

Φησὶν ὁ κύριος ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀναγνωσθέντων περὶ τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἔρημος αὐτῷ οὐκ ἐγένετο, οὐδὲ γῆ κεχερσωμένη· τίς οὖν γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ, *οὐκ αἰτήσῃ ἐξετάζων τὸ βούλημα τοῦ γεγραμμένου, ἔστω, ὁ θεὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ οὐ γέγονεν ἔρημος, οὐ γέγονεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ γῆ κεχερσωμένη· ἆρα οὖν ἔρημος γέγονεν ὁ κύριος *τῷ Ἰσραὴλ σήμερον, ἢ γῆ κεχερσωμένη νῦν αὐτῷ ἐστιν, ὅτι ὅτε τῷ Ἰσραὴλ ἦν οὐκ ἔρημος, οὐδὲ γῆ κεχερσωμένη, τοῖς ἔθνεσιν ἦν ἔρημος, D καὶ γῆ κεχερσωμένη. εἰ γὰρ πᾶσιν ἀεὶ οὐκ ἔρημός ἐστι, καὶ πᾶσιν ἀεί ἐστιν οὐ γῆ κεχερσωμένη. τίς χρεία τοῦ ἰδίως πρὸς τὸν Ἰσραὴλ κατ' ἐξαίρετον λεχθῆναι. μὴ ἔρημος ἐγενόμην *τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, ἢ γῆ κεχερσωμένη, ἀλλ' ἔστιν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς καθολικὰς εὐεργεσίας τοῦ θεοῦ· εἶτα μετὰ τὰς καθολικὰς *εὐεργεσίας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς ἰδικὰς καταβαίνειν· οὐδενὶ ἔρημός ἐστιν ὁ θεός, ἀνατέλλων τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς, καὶ ἀγαθούς. οὐδε- E νὶ κεχερσωμένη *γῆ ἐπιβρέχων ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους· πῶς ἔρημος, ἀνατέλλων ἡμέραν, καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν ποιῶν, πῶς ἔρημος τὴν γῆν ποιῶν καρποφορεῖν, πῶς ἔρημος ἕκαστον οἰκονομῶν κατὰ τὴν ψυχήν, ἵνα λογικὸς ᾖ ἵνα ἐπιστήμην ἀναλαμ-

*Cod. Vat. οὐκ ἂν ζητήσαι.
*Cod. Vat. ἐν τῷ
*Cod. Vat. ἐν τῷ
*Cod. Vat. εὐεργεσίας ἐπὶ τὰς ἰδικὰς οὐδενὶ
*Cod. Vat. γῆ ἐστί, βρέχων.

Ait Dominus in principio eorum quæ lecta ſunt de Iſraël, ſe minimè factum illi ſolitudinem, aut terram deſolatam. Quis igitur in hunc locum incidens, non quærat, inveſtigans ſenſum hujus ſcripti? Eſto, Deus in Iſraël non ſit factus ſolitudo, non ſit factus in Iſrael terra deſolata. Ergóne Dominus Iſraeli hodie factus eſt ſolitudo, vel terra deſolata nunc illi exiſtit? Quia quando Iſraeli non erat ſolitudo, nec terra deſolata, gentibus erat ſolitudo, & terra deſolata. Si enim omnibus ſemper non ſo- D litudo eſt, & ſemper omnibus eſt terra minimè deſolata; quid opus eſt ſeorſum ad Iſraël per exceptionem dici. *Numquid ſolitudo factus ſum domui Iſrael, vel terra deſolata?* Cæterùm licet venire ad univerſalia Dei beneficia; deinde poſt univerſalia ejus beneficia deſcendere ad particularia. Nemini Deus eſt ſolitudo, *qui Solem ſuum oriri facit ſuper bonos & malos:* nemini terra deſolata eſt, *qui pluit ſuper juſtos & injuſtos.* Quomodo ſit ſolitudo qui oriri facit diem, & noctem concedit ad quietem? quomodo ſit ſolitudo qui terram facit frugiferam? Quomodo ſolitudo qui unumquemque regit ſecundùm animam, ut ratione præditus ſit, ut ſcientiam

Matth. 5. 45.

acquirat, ut quod ex uſu ſuo ſit, exerceat per A
ſenſus? Nemini igitur eſt ſolitudo quoad
univerſalem rationem Deus. Quantum autem ad particularem attinet, venio ad res
geſtas in Iſrael, & ajo: Neque ſolitudo, neque terra deſolata erat, quando in Ægypto
faciebat ſigna & prodigia populo. Si quod
autem tempus fuit, quando derelicti erant,
quodammodo ipſis ſolitudo, idque non fruſtrà, iis factus eſt. Quando utique non erat
Iſraeli Deus ſolitudo, neque terra deſolata;
tunc Gentibus ſecundum juſtam rationem
ſolitudo ac terra deſolata erat: quando autem averſatus eſt Iſraelem, & factus ipſi ſo- B
litudo & terra deſolata; tunc effuſa eſt gratia ſuper Gentes, & factus eſt in nobis Jeſus
Chriſtus non ſolitudo, ſed plenus, & non
Gal. 4,27. terra deſolata, ſed frugifera: *Quia multi filii
deſertæ, magis quàm ejus quæ habet virum.* Et
minatur iis quibus non erat factus ſolitudo,
nec terra deſolata. Vos autem dixiſtis: Non
ſubdemur dominio, neque veniemus ad te
amplius. Cæterum dixerant filii Iſrael, Rebellavimus; quaſi ad verbum, Non ſubdemur dominio.

βάνη, ἵνα γυμνάζηται τὸ * συντελὲς αὐτοῦ κατὰ
* τὰ αἰσθητήρια; ἔστιν οὖν οὐδενὶ ἔρημος ὡς πρὸς
τὸν καθόλου λόγον ὁ θεός. ὡς δὲ * πρὸς τὸν ἰδικὸν,
ἔρχομαι * ἐπὶ τοῦ ἰσραὴλ πράγματα, καὶ λέγω.
οὔτε ἔρημος, οὔτε γῆ κεχερσωμένη ἦν, ὅτε ἐν αἰγύπτῳ ἐποίει τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα τῷ λαῷ * εἰ
δέ τις καιρὸς γέγονεν ὅτε ἐγκατελείφθησαν,
οἱονεὶ ἔρημος αὐτοῖς, οὐδὲ καὶ τοῦτο μάτην, αὐτοῖς ἐγένετο. ὅτε * μέντοι οὐκ ἦν τῷ ἰσραὴλ ὁ
θεὸς ἔρημος, οὐδὲ γῆ κεχερσωμένη. τότε ἔθνεσι κατὰ τὸν δίκαιον λόγον ἔρημος καὶ γῆ κεχερσωμένη ἦν. ὅτε δὲ ἀπεστράφη τὸν ἰσραὴλ, καὶ γέγονε
τῷ ἰσραὴλ ἐκείνῳ * ἔρημος καὶ γῆ κεχερσωμένη,
τότε ἐξεχύθη ἡ χάρις ἐπὶ τὰ ἔθνη, καὶ * γέγονεν
ἐν ἡμῖν χριστὸς ἰησοῦς οὐκ ἔρημος, ἀλλὰ πλήρης, καὶ οὐ γῆ κεχερσωμένη, ἀλλὰ καρποφοροῦσα.
πολλὰ γὰρ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου, μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. καὶ ἀπειλεῖ αὐτοῖς οἷς οὐ γέγονεν ἔρημος, οὐδὲ γῆ κεχερσωμένη. ὑμεῖς δὲ εἰρήκατε. οὐ κυριευθησόμεθα, οὐχ ἥξομεν πρὸς σε
ἔτι. * ἀλλ' εἰρήκασιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, * ἀπονενοημένως κατὰ
C τὴν λέξιν, οὐ κυριευθησόμεθα.

*Cod. Vat. συνεχὲς
*Cod. Vat. τὰ κεχερσωμένα ἀληθήνεια.
*Cod. Vat. ὡς
*Cod. Vat. ἐκ προσώπου τοῦ ἰσραὴλ πραγμάτων,
*Cod. Vat. εἰ μὴ
*Cod. Vat. οὐκ ἐρημωθεὶς αὐτοῖς
*Cod. Vat. * μὲν τοῦ ἰσραὴλ οὐκ ἔρημος, οὐδὲ κεχερσωμένη κατὰ τὸν δίκαιον λόγον.
*Cod. Vat. καὶ ἔρημος
*Cod. Vat. γεγένηται ἡμῖν
*Cod. Vat. ἄρα εἰρήκασιν
*Cod. Vat. ἀπονενοημένως κατὰ

HOMILIA IV.

(*juxta Hieronymum XIV.*)

De eo quod ſcriptum eſt:

Ierem. 3,6. *Et dixit Dominus ad me in diebus Regis Ioſiæ;*
Uſque ad eum locum in quo ait: *juſtificavit animam ſuam Iſrael à peccatrice Iuda.* Ierem. 3,11

ΟΜΙΛΙΑ δ'.

Εἰς τό.

Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρός με ἐν ταῖς ἡμέραις
ἰωσίου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Interprete S. HIERONYMO.

IPſum primum lectionis ſermonem, qui
perobſcurus eſt, debemus excutere, &
poſtea, ſi Dominus dederit viam intelligendi, ad altiorem ſenſum venire. In Regnorum libris fertur hiſtoria, quæ docet poſt
Salomonis interitum, temporibus Roboam
duodecim tribus fuiſſe diviſas: id eſt in decem tribus regnaſſe Hieroboam, & vocatas
eas eſſe Iſrael: duabus vero præfuiſſe Roboam, & vocatas eas eſſe Judam. Quæ
* MS. R. diſceſſio *diſcretio populi juxta fidem libri, uſque E
ad præſentem diem permanet. Neq; enim in
aliquibus voluminibus invenitur, ubi Iſrael
& Juda ſub uno rurſus Imperio redigantur.
Primus itaq; peccavit Iſrael ſub Hieroboã,
& cæteris ſucceſſoribus ejus; & tanta peccavit, ut à Deo traderetur captivitati, &
ſerviret apud Aſſyrios uſque ad præſentem
diem. Et Juda peccavit, traditusque eſt
Babyloniis, non uſque ad hodiernam diem,
ſed (ut Scriptura teſtatur) ſeptuaginta an-

D Αὐτὸ τὸ ῥητὸν τῆς ἀναγνωσθείσης λέξεως
ἔχει τι ἀσαφὲς, ὅπερ πρότερον νοηθήτω. καὶ
μετὰ τοῦτο, ἐὰν ὁ θεὸς διδῷ, εἰσόμεθα τὸ βούλημα αὐτοῦ τὸ μυστικόν. οὐκοῦν θέλει ἡμᾶς εἰδέναι ἐν τούτοις ὅτι, ὡς ἐν ταῖς βασιλείαις γέγραπται, διῃρέθη ὁ λαὸς ἐν τοῖς χρόνοις ῥοβοὰμ
εἰς τὴν ὑπὸ ἱεροβοὰμ βασιλείαν τῶν δέκα φυλῶν, καὶ εἰς τὴν ὑπὸ ῥοβοὰμ δύο φυλῶν. καὶ
ἐκλήθησαν οἱ μὲν ὑπὸ τῷ ἱεροβοὰμ ἰσραὴλ,
ἰούδα δὲ οἱ ὑπὸ τῷ ῥοβοάμ. καὶ ἔμεινεν αὕτη ἡ
διαίρεσις τοῦ λαοῦ, ὅσον ἐπὶ τὴν ἱστορίαν, μέχρι τοῦ
δεῦρο. οὐκ οἴδαμεν γὰρ ἱστορίαν συνάγουσαν
τὸν ἰσραὴλ καὶ ἰούδαν ἐπὶ τὸ αὐτό. ἥμαρτεν οὖν πρὸς τὸν ἰσραὴλ πλείονα ὁ ὑπὸ τῷ ἱεροβοὰμ καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ. καὶ τοσαῦτα ἡμαρτε παρὰ τὸν ἰούδαν, ὥστε αὐτοὺς καταδικασθῆναι ὑπὸ τῆς προνοίας γενέσθαι αἰχμαλώτους